

Világosság

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPILAPJA

KOLOZSVAR, 1948. november 10. szerda.

V. ÉVFOLYAM, 261. szám.

A Szovjetunió nagyszerű példájától tanulva vigyük sikerrel előre hazánkat a gazdasági felemelkedés útján

— hangoztatta Gheorghiu-Dej az Októberi Nagy Szocialista Forradalom
évfordulójának fővárosi ünnepségén

BUKAREST (Rador) — A fővárosi Victoriá-téren vasárnap, az Októberi Nagy Szocialista Forradalom évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen Gheorghiu-Dej, a Román Munkáspárt főtitkára, első miniszterelnökhelyettes, nagyhatású beszédet mondott.

Gheorghiu-Dej beszédében a következőket mondotta:

— Elvtársak!

— 31 esztendővel ezelőtt, 1917. november 7-án, az Aurora romboló ágyú a földesurak, bankárok és gyárosok hatalmának megdöntését hirdették, hirdették egy új társadalmi, gazdasági és politikai rendszer megszületését a munkások és földművesek hatalmának a földgolyó egyhatod részén való uralomra jutását, az emberiség története új korszakának kezdetét, a proletár forradalom korszakát, a szocializmus és kommunizmus korszakát.

— A mindent maguknak akaró imperialisták által előidézett első világháború tetőfokán az orosz proletárjárat, a Kommunista Bolsevik Párt vezetésével becsületes teljesítette a Lenin által megadott történelmi feladatot — mint a háborúból való kilépés egyedül útját —, hogy megdöntsék a cárizmust és az idegen imperializmus hű polgári uralmat.

— Az Októberi Nagy Szocialista Forradalom siettetett az első világháború befejezését. A Szovjetunió, már létezésének első napjaitól kezdve, a béke mellett való harc élén járt.

— Az Októberi Nagy Szocialista Forradalom alapjaiban megingatta a kapitalista világot, megmutatva ezzel Lenin zseniális tételének igazságosságát.

— A világ proletáriátusának életében az Októberi Nagy Szocialista Forradalom történelmi fordulót jelentett, megmutatva az utat, a hivatást és a harci eszközöket a fölke uralmának járma alóli gazdasági, politikai és társadalmi felszabadulásért.

— Felrázta a lelkeket és meggyújtotta a gyarmatok és félgymarkot népeinek az elnyomó imperializmus alól nemzeti és társadalmi felszabadulásának harci tüzét.

szétzúzta a gazdasági blokádot és 14 kapitalista állam katonai beavatkozását.

— A volt cárbirodalom romjain — az Októberi Nagy Szocialista Forradalom által bilincseitől megszabadult népek Lenin és Sztalin Kommunista (Bolsevik) Pártjának vezetése alatt — minden nemzetek jogegyenlőségének elvére alapozva felépítették a Szocialista Szovjet Köztársaságok testvéri Uniójának hatalmas épületét.

— Következtek a gazdasági ujjáépítés és a szocializmus építésének évei, a Szovjetunió elmaradott államból előrehaladt ipari állammá, egyéni kisgazdaságok országából nagy kollektív, gépesített mezőgazdasági állammá való átalakulásának évei, amelyek az ember ember általi korszakának felszámolásához vezettek.

— Az imperialisták gyűlölettel kísérték a szocializmus országa erejének állandó növekedését. Azért táplálták a fasiszta fenevadat, hogy a Szovjetunióra törjenek.

— Ma, amikor az amerikai és angol imperialisták francia, belga és a többi szolgákkal együtt ismét szorgoskodnak, hogy amint 10 évvel ezelőtt a háborús uszítás aljas tétével új háborút idézzenek elő, jó ha Münchenre emlékeztetik őket. Münchenben az angol és francia imperialisták nyíltan társultak azokkal a fasiszta gyilkosokkal és hóhérokkal, akik Hitler Németországában és Mussolini Olaszországában voltak hatalmon.

— Az imperialisták azt remélték, hogy a Szovjetunió terhére megoldják a közöttük fennálló ellenmondásokat. Ezek a számítások a legszűgyenteljesebb kudarcba fulladtak.

— Miután bekebeleztek Ausztriát és Csehszlovákiát — amelyeket az angol-francia imperializmus dobott oda nekik — a fasiszta fenevad rárohant azokra, akik nevelték és táplálták. Csak miután Hitler csapatai Franciaországot lerohanták, — amelyet kormánya elárult, miután Angliát katonailag kritikus helyzet elé állította — Hitler galádul megtámadni merészelt a Szovjetek hatalmas Unióját.

— Az angol-amerikai imperialisták, abban a reményben, hogy a Szovjetunió kimerült erővel kerül ki a háborúból, annak minden terhére ráhárították.

— Minden súlyos veszteség és a nagy honvédő háborúban hozott áldozatok ellenére — a szovjet csapatok kiléztek az ország területéről a hitlerista hordákat, átlépték a Szovjetunió határait, kiűzték a felszabadi

tó hadsereg zászlóját Varsóban, Bukaresben, Szófiában, Belgrádban, Prágában, Budapesten, megsemmisítették odújában a hitlerista fenevadat és kitérték a győzelem zászlóját a berlini Reichstagra. A háborúnak ilyen befejezését az imperialisták leg-

rosszabb álmukban sem gondolt...

— Ma a Szovjetunió hatalmasabb, mint valaha. Gazdasági és hatalmi ereje, erkölcsi tekintélye nagyobb, mint valaha, a szovjet nép eltünteti a háború okozta rombolások nyomait.

— 1948. szeptemberében az ipari termelés 26 százalékkal túlhaladta az 1940. évi termelést. Elériék a mezőgazdasági termelés háborúelőtti színvonalát, 1940-ben a szovjet ipar tizenkét-szer többet termelt, mint a régi Oroszország. Az ötéves terv végén tizennyolcszor többet termel majd, mint amennyit a régi Oroszország termelt. Ime, a kapitalista és a szocialista világ közötti 31 éves harc eredménye. 31 esztendője, hogy megdölte a hatalmas szocialista állam alapjainak aláásására irányuló kísérletek, a szocialista szovjet rendszer történelmi győzelmének harmincegy esztendője. A Szovjetunió győzelmei a kelet- és délkelet-európai népeknek a kapitalista járom alól történt felszabadulásának tulajdonítható, azokban az országokban, amelyekben új rendszer, a népi demokráciákus rendszer született meg. A Szovjetunió győzelme eddig nem látott lendületet adott annak a harcnak, amelyet a dolgozók a békeért és a szocializmusért folytatnak az imperialista kizsákmányolás és elnyomás ellen.

— A Szovjetunió világos példája lelkesíti és bátorítja a dolgozó emberiséget, amely bol-

dog jövőt, békét, jólétet, szabadságot óhajt.

— A dolgozó emberiség egyre tudatosabban látja a Marx, és Engels által 100 évvel ezelőtt mondottak igazságosságát: „A polgárság eltűnése és a proletáriátus győzelme egyformán elkerülhetetlen.”

— Elvtársak és elvtársnők, az antiimperialista és demokratikus tábor erőinek növekedése, amelynek vezető ereje a Szovjetunió, megerősíti az egész világ dolgozóinak bizalmát a békeért folytatott harc sikerében az új háborúra uszító imperialisták ellen.

— Az imperializmus által okozott háborús sebek még nem hegyedtek be. A világ népei nem akarnak háborút. Emberek milliói mindenünnen örömmel és harci készséggel üdvözlnek a szovjet küldöttségnek az Egyesült Nemzetek Szövetségében a fegyverkezés csökkentéséről és az atomfegyver használatának megtiltásáról szóló javaslatát.

— Elvtársak, a városi és falusi dolgozók örömmel és lelkesedéssel üdvözlnek az Októberi Nagy Szocialista Forradalom 31. évfordulójának ünnepét, az egész világ összes dolgozóinak ünnepét. Az Októberi Nagy Szocialista Forradalmat politikai és gazdasági sikerek sorozatával fogadják, amelyeket ebben az évben valósítottak meg. Abban az évben, amely hazánkban a szocializmus építésének felételeit megteremtette.

— Ennek az évnek legfontosabb eseménye a monarchia megszüntetése és a Román Népköztársaság kikiáltása. A munkásosztály, élén a Román Munkáspárttal, az új életben, szövetségben a dolgozó földműveléssel, az ország vezetéséből elzúvva véglegesen a polgári-földesuri pártokat és politikai szervezeteiket, győztesen került ki a Nagy Nemzetgyűlés választásából és az országnak alkotmányt adott. Ez a mi második nagy győzelmünk.

— Harmadsorban, a főbb termelési eszközök, bankok és szociális vállalatok, mozdószerelmek, a népi gazdasági szövetkezetek, az állami vállalatok államosítása, amelyek a dolgozók közös javává váltak, elmaradott országunknak egy előrehaladt mezőgazdasági, ipari állammá, gépesített mezőgazdasági állammá való fejlődésének erőpontja.

— A tanügyi reformmal a munkások és értelmiségiek általános lehetőségük nyílik arra, hogy a

kultúra gyümölcseit élvezzék, lelküldik és felszámolják az irástudatlanságot és kádereket készítenek elő iparunknak, mezőgazdaságunknak, hadseregünknek, a tudomány fejlesztésére.

— Ennek az évnek folyamán hadseregünk komoly lépést tett, hogy valóban a nép hadserege legyen.

— Kormányunk erőfeszítéseket tett, hogy megjavítsa a tiszták, tisztelhetetesekek és katonák életfeltételeit. Még nagyobb figyelmet szenteltünk arra, hogy szeretett hadseregünk, nemzeti szabadságjogaink védőpajzsa becsülettel töltsesse be kötelességét népköztársaságunkkal szemben.

— Külpolitikánk békopolitika volt és a jelenben is az. Barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási egyezményeink, amelyek a népi demokráciák államainál és különösen a hatalmas és nagy Szovjetunióval kötöttünk, azt mutatják, hogy népünk meg akarja védeni a békét.

— Elvtársak, a munkásosztály és a dolgozó földművesek erőfeszítéseit egyesítve fokozatosan elérjük a dolgozók életfeltételeinek megjavítását. A dolgozó emberek több élelemre, ruhára és lábbelire több és olcsóbb áru van szükség. Ha nem gyengítjük, hanem ellenkezőleg, megerősítjük erőfeszítéseinket az ipari és mezőgazdasági termelés mennyiségi és minőségi emelésére, sikerrel oldjuk meg ezt a feladatot.

— Elvtársak és elvtársnők! A Román Munkáspárt Központi Vezetőségének nevében köszöntöm önöket az Októberi Nagy Szocialista Forradalom 31. évfordulója alkalmából az egész föld dolgozóinak ünnepén.

— Annak az országnak hatalmas példájából ihletve, amelyben győzött a szocialista forradalom sikerrel vigyük előre hazánkat a gazdasági felemelkedés útján, a nép anyagi és kulturális felemelkedésének, a szocializmus építésének útján.

— Éljen az Októberi Nagy Szocialista Forradalom 31. évfordulója!

— Éljen a Szovjetunió, a dolgozó emberiség világító fáklyája, az antiimperialista demokráta tábor vezető ereje!

— Éljen a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja, Lenin és Sztalin pártja, amely megvalósította az októberi forradalmat és amely megmutatja az utat az egész világ dolgozóinak.

— Éljen örökké a román-szovjet barátság!

— Éljen a Román Népköztársaság és hadserege, a béke és függetlenségünk védőpajzsa és demokratikus megvalósítás, testvéri köztársaságok a népeknek, amelyek a békeért és demokráciáért harcolnak, az imperialista járom ellen!

— Éljen a világ összes dolgozóinak szeretett vezetője és tanító mestere, a nagy Sztalin!

A tordai ARLUS

scrozatos előadásokon ünnepelte a Nagy Szocialista Forradalmat

TORDA. (Levelezőnk írja.) — A helybeli ARLUS-hét nagy siker és érdeklődés jegyében zajlott le. November 3-án a helybeli Demokrata Zsidó Népközösség avatta fel ARLUS-körét Pop Alexandru megyei ARLUS-titkár jelenlétében. A titkár megnyitása után Pop Ferenc tartott ünnepi beszédet.

Ugyancsak november 3-án a MNSZ kulturházában a katonai alakulatok nagyszerű ARLUS-ünnepélye zajlott le. November 4-én a tordai iskolák a MNSZ kulturházában tartották meg közös ünnepélyüket.

Aznap este a MNSZ nagyszabású emlékülennepélyére került sor. Az ünnepségen Csiky János, az ARLUS magyar csoportjának elnöke mondott beszédet, majd Szalkai János ünnepi előadása következett. A beszédet művészeti műsor követte, melyből ki-

emelkedett Páll Józsefné énekszámá, Dombi Mihály szerepalakítása, Kurkó Ilona orosz táncra, Nagy Ilonka szaválata és a MNSZ-táncosok teljesítménye.

NAGY SIKERE VOLT A BRÁDI ARLUS-HÉTNEK

BRÁD. (Levelezőnk írja.) — Mint az ország többi részén, Brádon is meleg bensőséggel ünnepelték meg az ARLUS-hetet. A város üzleteinek kirakatait a szovjet-román barátságot szimbolizáló arcképekkel és feliratokkal ékesítették. A fűtvonalon két díszkaput emeltek, rajta Sztálin, Gheorghiu-Dej és Parhon arcképeivel.

Az ARLUS-hét keretében kultur-előadásokon méltatták a szovjet-román barátság jelentőségét, valamint a forradalom ünnepét.

A FIAP ünnepi ülése

KOLOZSVAR. — A FIAP, a Mátyás beszélt az illegális idők Volt Politikai Bebürtöztöttek és ról, amikor az antifasiszta harc Foglyok Szövetsége ünnepi ülést rendezett az Októberi Nagy Szocialista Forradalom évfordulóján. 7-ét.

A szervezet Molotov-utca 1. szám alatti új helyiségében megtartott ünnepi gyűlésen az egyesület minden erejével támogatják a Szovjetuniót a békéért folytatott küzdelemben. A gyűlésen hozott határozatban a FIAP-tagok leszögezték, hogy minden erejükkel támogatják a Szovjetuniót a békéért folytatott küzdelemben.

Csajkovszkij „Pique-Dame“-jának bemutatója a Román Operában

A Román-Szovjet Barátság Hétének a keretében megismerkedtünk Csajkovszkij „Pique-Dame“ című dalművével. A szövegkönyv Puskin után készült és tartalma szerint társadalomrajz, mert szembe állítja az akkori uralkodó főúri osztály és a feltörekvő polgárság kölcsönös ellenszenvét és megvetését. Puskin ebben az írásában is rámutat az előkelők romlottságára, henye házaszotalan életmódjára, jellemgyengeségére, szembeállítva vele a feltörekvő osztályt és nehézségeit.

Csajkovszkij „Pique-Dame“ o. dalművében is igazi nyugati muzsika marad, aki korántsem ír népdramát, mint Musszorgszkij, hanem az orosz románból fogant dallamait itt-ott megtűzdeli népi dallamokkal.

Mozart iránti tisztelete talán egyetlen munkájában sem érvényesült olyan tisztán, mint a Pique-Dame pástorjelenetében, melyben a rokokó zenéjének kedélyét meg tudja szólaltatni, Mozart muzsikájának nyelve sokat izgatta képzeletét. Irt zenekari szívet is, melynek címe „Mozartiana“ (Op. 61), ezen kívül oroszra fordította Mozart „Don Juan“-jának szövegkönyvét. „Az éj“ c. éneknégyesnek témáját is a Mozart c-moll fanfáziájából kölcsönözte, de a híres rokokó témára szerzett gondonkaválzatok kedélye is arra mutat, milyen szívesen feledkezett bele Csajkovszkij a mozarti témakörbe. Ha a „Pique-Dame“ történései a rokokót idézik, akkor Csajkovszkij zenéje hűségesen követi ennek zenei világát. Csendes, szívhez szóló, finomművi érzékeny muzsika ez, mely hamar utat talál a hallgató-ság szívéhez.

Az oncrát pazar kiállításban mutatták be. Az előadás legnagyobb sikere éppen Walter Widmann hangulathúzó színpadi képei-nek köszönhető. Widmann elénk tudta varázsolni II. Katalin cárnő pompában tobzoló világát, mely hozzá úgy, hogy kihangsúlyozta azt ami ebben az öncéli, gonosz lélekben a szemek ma is gyönyörködött. A díszletekkel már huzamosan dícsérünk kell a kor-

hú ruhák tervezőjét is. Ez a dalmű alkalmat adhatott volna Moravszki mesterek, hogy a rokokó világának táncművészetét felelevenítse. Am e helyett a „Pique-Dame“ koreográfiája csak banálisat mutat: vérszegény fantáziáját, és jól ismert, unalmas, ócska, szellemtelen francia-négyes figurákat, melyek méltatlanok a világhírű orosz táncművészethez.

A szereplők közül megérdemelten kapott nyíltszíni tapsokat Almasan, akinek színpadi játéka Gherman szerepében hiteles volt, mellette úgy énekel, mint játékban kímélkedett Ujeicu (Tomsku), aki az együttes legkomolyabb értéke. Finom és hitelt érdemlő

A Magyar Népcopera második zenekari hangversenye

Az Állami Magyar Népcopera szimfónikus zenekarának a hangversenyén, melyet a Román-Szovjet Barátság Hétében az Egyetemi Diákház dísztermében tartottak meg, egész sor szebbnél-szebb orosz művet hallottunk. Demian Vilmos karmester a színes előtt Glinka, Borodin, Ljadov és Csajkovszkij műveket vezényelt, míg a szünet utánra két népi dallamokra épített szerzemény maradt: Kodály „Maros-széki táncai“ és Enescu sokszor hallott első „Román Rapszódia-ja“.

A hangverseny meglepetése Wilkowitz Katónak, a Népcopera kiváló énekesnőjének két száma volt. A művész nő remek hanganyaga, hangjának szerencsés fekvése, jó iskolája és veleszületett énektudása ünneppé avatta a hangversenyt, melyen egy Csajkovszkij dalmű mellett a „Pique-Dame“ című dalmű igen finom arányját adta elő. Ha a Népcopera ilyen énekesek állanak rendelkezésére, akkor biztos, hogy az új operagyűttesnek lesz közönsége.

A REFHOSZ ankéja:

Egyetemi tanárok a tanügyi reform jelentőségéről és az új tanügyi rendszerrel kapcsolatos kérdésekről

KOLOZSVAR. — A REFHOSZ rendkívül érdekes ankétot rendezett a tanügyi reformmal kapcsolatban. Az ankét során megszólaltatták az egyetemi tanárokat és diákokat. A feltejt kérdések a következők:

1. Mit gondol, milyen minőségi javulást hoz a tanügyi reform általánban?
2. Milyen minőségi javulást hoz az oktatás reformja az ön fakultásán?
3. Nézete szerint miből ered a reform demokratikus jellege?
4. Hiszi-e, hogy a tanítás új szervezete jobban felkészült végzeteket termel majd?
5. Mik a tantestület fontosabb feladatai a reform után?
6. Hogyan látja a gyakorlati és elméleti tanítás összekapcsolását az új egyetemen?
7. Mi a véleménye a marxista-leninista tanfolyamok gyakorlati alkalmazásáról?

A PROFESSZOROK VÁLASZA kimerítő és érdekesek. Terjedelmes volta miatt csak egyes jellemző részeket közlünk az egyes professzorok válaszából.

DEMETER JÁNOS:

— A jogi és közgazdasági fakultáson nagy jelentőségű a jogi, közigazgatási és rendészeti igazgatási ágazatoknak a harmadéven való kettéválasztása, valamint a közgazdasági szekció engedélyezése. Ez lehetővé

teszi, hogy úgy a tanárok, mint a diákok jobban elmélyülhessenek az egyes tudományokban.

— A tantestület legelső feladata megvizsgálni a tananyagot a polgári gondolkodás és a polgári tudomány elemeitől.

— Szükséges a marxista-leninista elmélet mélyrehatóbb feldolgozása, illetve előadása. Erre lehetőséget a dialektikus materializmus katedrája fog nyújtani.

JANCSÓ ELEMÉR:

— Karunk ifjúsága és tanári kara elől kell, hogy járjon és példát kell, hogy mutasson a maxizmusban való elmélyedés és a szakmai ismeretekben való alaposabb jártasság terén Népköztársaságunk egész magyar tanárnemzedékének. Hogy ez lehetségessé váljék, ehhez szükségesnek tartom a túlterhelés megszüntetését, a tanárok és diákok munkájának racionalizálását és koordinálását. Szükségesnek tartom az ARLUS-munka intézivebbé tételét, az orosz nyelv kötelező megtanulását és a testvér román egyetemmel való még szorosabb együttműködését.

KISS GÉZA:

— A reform demokratikus jellege megmutatkozik azokban az előnyökben, melyeket a dolgozó nép fiainak biztosítottak: 1. Speciális tanfolyamok munkások számára. 2. Az ideológiai változásból a tananyag és annak előadása.

— A tantestület legfontosabb feladata legfőképpen a tantárgyak anyagának komoly és alapos átértékelése a marxista-leninista ideológia alapján.

LÁSZLÓ TIHAMÉR:

— A fizika fejlődése a társadalmi fejlődés állapotjelzője is. Műszaki alkalmazásai révén változásokat visz a termelési eljárásokba. A holnap termelésének és civilizációjának meghatározója. Résztudományai egymást áthatva járulnak a gazdasági élet fejlesztéséhez. Tudományos voltánál fogva alkalmas arra, hogy a gyakorlati, gazdasági sikon vitt harcok összekapcsolja az ideológiai fronttal.

— Mivel az új tanügyi reform az elméletnek a gyakorlattal való szoros kapcsolatát akarja megvalósítani, a kísérleti fizikai tanszék

működésének igen komoly kilátásai vannak a reformban.

PETERFFI ISTVAN:

— A tanügyi reform jelentős, a főiskolai oktatás terén megkészeződött minőségi javulást hoz. A reform biztosítja a nép fiatal számára a tanulási lehetőséget, a progresszív tandíj pedig egyenesen gondoskodik a szegénysorsú szülők gyerekeinek tanulási lehetőségéről. A tantestület feladata az új programban többszörös: Megvalósítani a minőségileg előrehaladottabb kiképzést és a tudomány művelésével az emberi társadalom érdekeit szolgálni.

SZABEDI LÁSZLÓ:

— Az új tanulmányi rendszer a szakképzés szempontjából azt jelenti, hogy a diák felismerheti a maga szaktudományának összefüggéseit más szaktudományokkal. Gondoskodás történik a tekintetben is, hogy mindenkinek módjában álljon megismerkedni a dialektikus materializmus alapelemeivel s így szilárd világnézeti alappal rendelkezzenek, melynek segítségével jobban tudhat tájékozódni a maga tudományának kérdéseiben.

SZABÓ T. ATTILA:

— A munka eredmény színvonalának emelését semmiestre sem lehet pusztán a vizsgáztatás megszigorításának kérdésével egyszerűsíteni. Feltétlenül szükséges a diákságban az előadások és szemináriumi gyakorlatok alkalmazásával, de ezután főleg diákközösségekben minél inkább öntudatosítani azt, hogy a szocializmus felé haladó Románia demokratikus fejlődése szempontjából a diákság legfontosabb feladata minél magasabb vonalú szakképzettségi megszerzése.

VESEAN TEOFIL:

— Az új tanügyi reformot feltétlenül olyan intézkedések fogják követni, melyek biztos irányvonalat fognak kijelölni a színvonal emelésére tanulmányi szempontból, tekintettel arra, hogy az általa tervbevetett specializációs folyamat ezt lényegesen meg fogja könnyíteni.

Legközelebb a diákok válaszaiból közlünk szemelvényeket. (— D)

A Demokrata Zsidó Népközösség könyvtáráváto ünnepe

KOLOZSVAR. — A Demokrata Zsidó Népközösség november 7-én este avatta fel Március 6.-utca 37. szám alatti kulturtermét és könyvtárát. Az ünnepséget König József ügyvezető elnök nyitotta meg, majd dr. Schwartz Vilmos a DZsN művelődési munkaközössége nevében bejelentette a könyvtár felavatását.

dében az Októberi Nagy Szocialista Forradalomról beszélt, rámutatva ennek az emberiség történelmében korszakos jelentőségű eredményre és hatására. Dr. Hirsch Emilia könyvtárosnő a 24 ezer kötetnyi könyvtár létrejöttének a körülményeit vázolta. Az ünnepély műsorát körny- és egyéni szavaltatok ékesítették ki és az Internacionálé fejezte be.

Az Állami Magyar Színház és Népcopera közleményei

Ma, kedden és szerdán továbbra is Gogolj kitűnő komédiája, a nagy sikerrel bemutatott LEÁNYNEZŐ van műsoron. Színes kiállításban, jó szereposztásban hozta ki a színház a darabot, mely már a város sármánjait bemutatott előadásokon nagy sikert aratott. A nézőteret mindig derültségben tartja a darab fordulatos, mulatságos meséje, amelynek meleg humorát a jól összeválogatott vígjátékegyüttes maradéktalanul kifejezésre juttatja. A prózai társulat új tagja, Halász Géza mutatkozik be a darab férfi főszerepében a közönségnek, de a többi szerep is mind jó kezekben vannak. Kovacs Kató, Krémer Manci, Papp Nusi, Finna Rózsa, Csóka József, Sarlai Imre, Szentes Ferenc, Szendrey Mihály, Ditrői Béla és Márton János viszik sikerre a LEÁNYNEZŐ-t, amely a színház vígjátékrendező munkaközösségének, élné Mészáros József vezetőrendezővel, minden részlete kiterjedő gondos munkája, Székely György szép, ültetés díszletei és a Szopos Klára teremtett készült stílusos kosztümök méltóképpen járulnak hozzá a darab eleven hangulatához.

Csütörtöktől kezdve a színház másik nagy vígjátéksikerével, Karin Garson nagyszerű játékaival, az OCSKAVAS NAGYBAN-nal felváltva műsoron a LEÁNYNEZŐ.

KOLOZSVARI ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ ÉS NÉPCOPERA MÜSORA:

Kedden este fél 8 órakor: LEÁNYNEZŐ. Halász Géza bemutatkozó fellépésével. C-bérlét. Jegyek sorszáma: 101.

Szerdán este fél 8 órakor: LEÁNYNEZŐ. Halász Géza bemutatkozó fellépésével. B-bérlét. Jegyek sorszáma: 105.

Csütörtökön este fél 8 órakor: Karin Imre bemutatkozó fellépésével: OCSKAVAS NAGYBAN. Bérlétszám: 104.

az ENSz politikai bizottsága felemelte szavát a monarcho-fasiszta terror áldozataiért

PARIS. (Rador.) November hatodikán az ENSz közgyűlés több kiküldöttje táviratot kapott a görög tengerészeti szakszervezeti szövetségétől. A távirat a kiküldöttök tudomására hozta, hogy a görög monarcho-fasiszták halálra ítélték a szakszervezeti vezetőt és hogy a kivégzést hétfőn reggelre tűzték ki. A tengerészszakszervezet arra kérte az ENSz közgyűlést, hogy emeljenek szót a monarcho-fasiszták számtalan áldozatának védelmében.

Lengyelország és Jugoszlávia kiküldöttjei azt kérték, hogy a felhívást napirenden kívül, vizsgálják meg a politikai bizottság esti ülésén. Visinszkij, a szovjet küldöttség vezetője is ezt az álláspontot támogatta.

Ennek ellenére az angol-amerikai blokk vezetői, akik támogatják a görög monarcho-fasiszta hóhérokat, minden erejüket megfeszítették, hogy megakadályozzák a politikai bizottságot humánus feladatra teljesítésében.

Ugy a hallgatóság, mint az ülés

A szovjet hadügyminisztérium napiparancsa az Októberi Forradalom évfordulóján

MOSZKVA. — A Nagy Októberi Szocialista Forradalom harmincegyedik évfordulójának minisztériumi napiparancsot adott ki, melyben rámutat arra, hogy a szovjet nép a gazdasági élet és munka terén elért újabb fényes győzelmek jegyében ünnepli az évfordulót. Az egész szovjet nép és a szovjet hadsereg lelkesen dolgozik azoknak a feladatoknak a teljesítésén, melyeket a Kommunista Párt, a kormány és a nép nagy tanítómestere, Sztálin generális szimusz jelölt ki.

Lenin—Sztálin pártjának vezetése alatt a szovjet emberek nagy sikereket értek el a nemzetgazdaság újjáépítése és fejlesztése, valamint az ötéves terv három évének időelőtti teljesítése terén.

A szovjet ipar és mezőgazdaságban elért sikerek az élelmiszerek és más cikkek árának esőkenése és ezzel párhuzamosan a rubel vásárlóerejének emelkedése jelentős mértékben hozzájárult a dolgozók életszínvonalának feljavításához.

A szovjet nép a bolsevik párt vezetésével bizalommal halad előre a kommunizmus felé vezető úton.

sen résztvevő sajtótudósítók aggodalommal látták MacNeil angol kiküldött mesterkedéseit. Ezáltal azonban az események egészen más fordulatot vettek, minthogy az azt MacNeil és társasága elképzelte.

Az elnök állandó beavatkozásai és MacNeil kiáltozásai ellenére, aki folyton támadta a Szovjetuniót és a népi demokráciákat, ezek a kérdés lényegéről, a görög tengerészeti szakszervezeti szövetségének táviratáról beszéltek s arra szólították fel a politikai bizottságot, hogy nyomban fejezze ki álláspontját e fényteljes kapcsolatban.

Ebben a légkörben a monarcho-fasiszta hóhérok gazdái nem merészkedtek tovább nyíltan ellenállni az igazságtalannal halálra ítélt szakszervezeti vezetők sorsának utólagos tárgyalásának s mindenféle mellékutakat kerestek annak elkerülésére, hogy állásukat foglalniuk a halálos ítélet ellen.

Jelentős számú kiküldötti felháborodásának nyomására a görög

A Szovjetunió következetes békepolitikájához híven, továbbra is érvényes harcot folytat a háborús veszély ellen a népek baráti együttműködéséért.

A Szovjetunió békés külpolitikája az angol-amerikai háborús uszítók ádáz ellenállásába ütközik, mert ezek a hatalmak a Szovjetunióval való barátság és együttműködési politika meghírsztásán fáradoznak és újabb háború kibrokkantásán mesterkednek. Ez a háborús politika azonban kudarcra van ítélve, mert túlságosan nagyok a békére áhító társadalmi erők. Ezek az erők állandóan növekednek és erősödnek, úgyhogy a háborús uszítók nem tudják többé legyűrni őket.

A világbéke és biztonság, valamint a szovjet haza létérdekeinek biztosítása megkívánja a szovjet haderők további megerősítését és a szocialista haza megvédésére való előkészítést.

A napiparancs a szovjet haderő egységeinek, a Kommunista Pártnak és a szovjet hadsereg győzelmi megszervezőjének, Sztálin generális szimusznak eltesítésével fejeződik be.

kiküldött kénytelen volt kijelenteni, hogy módjában áll az elnökkel megtárgyalni a szóbanforgó táviratot, „emberi szellemben megtevé minden lehető”.

Ebbe a homályos ígérethez kapcsolódva, Couve de Murville francia kiküldött sietett olyan határozati javaslatot megfogalmazni, mely nem kevesebb homályos, mint maga az ígélet. Azt javasolta, hogy vegyék jegyzőkönyvbe a görög kiküldött előterjesztését és „fejezzék ki bizalmukat az elnök iránt, hogy meg fogja tenni az összes szükséges rendszabályokat”.

Visinszkij szovjet kiküldött azt javasolta, hogy a határozatban pontosabban határozzák meg, hogy az elnököt felhatalmazzák „minden rendszabály megtételére a halálra ítélt görög szakszervezeti vezetők életének megmentése érdekében”. Hangoztatta, hogy a szovjet küldöttség nem hajlandó beleegyezni abba, hogy tétlenséggel szennyezzék be az ENSz nevét ebben a kérdésben.

Hosszas beszélgetések után, melyeknek éles politikai jellege volt, s ami erőteljes ellenállást váltott ki a közönség és a sajtótudósítók sorában, a politikai bizottság végül is szavazásra bocsátotta a kérdést. Az angol-amerikai blokk képviselőinek brutális nyomására végül is a politikai bizottság vizsautasította a francia javaslatához tett szovjet módosítást, valamint a jugoszláv tervezetet, mely a görög szakszervezeti vezetők kivégzésének elhalasztását kívánta.

A bizottság a francia javaslatot fogadta el. Ez ugyan nem kielégítő, feljegyzésre méltó azonban az a tény, hogy a politikai bizottságban kialakult vita ebben a kérdésben, jelentős számú kiküldöttnek a görög monarcho-fasiszta terror elleni egységes tiltakozásával végződött.

Belgium, Venezuela, Ecuador, Szíria és számos más ország kiküldöttjei együtt léptek fel ebben a kérdésben a Szovjetunióval és az új demokráciákkal, elítélve ezt a terort.

Ilyenformán, a politikai bizottság, az angol-amerikai blokk kétségbeesett erőfeszítése ellenére, megtörte az angol-amerikai blokk vezetőinek ellenállását és felemelte hangját a monarcho-fasiszták áldozatainak védelmében.

A kolozsvári dolgozók ajándéka a szovjet népnek

Bensőséges ünnepség keretében nyújtották át az Októberi Nagy Szocialista Forradalom évfordulójának előestéjén a kolozsvári dolgozók által a szovjet nép részére készített ajándéktárgyakat Sztjepánov szovjet konzulnak. Az ajándéktárgyakat Dinca Apostol, a Szaktanács megbízottja a következő szavak kíséretében nyújtotta át:

— E tárgyakat Kolozsvár román és magyar munkásai készítették. A Vörös Hadsereg által felszabadított város dolgozói, akik arccal a szocializmus hazája felé fordulnak, ama földrészt felé, amelytől állandóan tanulnak. A szovjet népek küldjük szeretettel.

Sztjepánov szovjet konzul válaszbeszédben köszönetet mondott az ajándéktárgyakért, majd így folytatta:

— A szovjet proletáriátus mindig a világ proletáriátusának élén állt az imperiaizmus és kapitalizmus ellen folytatott harcban. Ezért a mai ünnep, a proletárforradalom emlékülne-

pe nemcsak a szovjet nép, de a világ minden dolgozójának ünnepe. Ezt az ünnepet teljes egészében átérzi Kolozsvár lakossága, amikor ünnepi díszbe öltöztette a várost és ajándékokkal fejezi ki örömét.

— Ezek a tárgyak a dolgozók barátságának és szeretetének bizonyítékai, ezt a szeretetet őszintén viszonzza a szovjet nép — fejezte be szavait Sztjepánov szovjet konzul.

A konzul ezután megtekintette az ajándéktárgyakat. A különböző plakettek, domborművek, dísz tárgyak között is feltűnt a Vegyes Szakszervezet művészi, kézzel kidolgozott ezüsttábla. A tábl közepén a Szovjetunió címere, körben a szakszervezet minden ágát ábrázoló jelvények. A MNSz farsagott székelly kaput ábrázoló ajándéka előtt megáll a konzul. A kapu mögött Petőfi-kötet.

— Románul már elég jól beszélnek, most magyarul tanulok, hogy értem az ittlakó népek nyelvét — mondotta a szovjet konzul.

A végső győzelemig kitartanak a francia bányászok

PARIS. (Rador.) A francia bányászszövetség kijelentéssel a francia bányászokhoz, felszólítva őket az immár hatodik hetébe lépő sztrájk folytatására.

„Soha még a franciaországi sztrájkok történetében — állapítja meg a kiáltvány — nem követték el ilyen erőszakosságokat. A szociál-fasiszta Lacoste és Jules Moch parancsára a golyók, bombák és szuronyok a bányászok százait sebesítették meg. Több, mint ezer bányászt letartóztattak. A szociál-fasiszta Lacoste és Moch terrorrendszert honosítottak meg a bányatelepeken s ez a terror öt hete egy pillanatra sem hagy alább.

A bányatelepeken ostromállapot van. Ebben a barbár tevékenységben, mint a kormány cinkosai, vesznek részt a „Force Ouvrière” és a keresztény szakszervezetek megvásárolt vezetői, akik a munkásoktól és a haza árulói.

Körülbelül 50.000 állig felfegyverzett katona, csendőr, rendőr, ügynök van mozgósítva háromszázezer bányász ellen, akik kenyeret kérnek, maguk és családjuk számára.”

A kiáltvány hangsúlyozza, hogy a sztrájk tartani fog az eddigi elszántsággal és határozottsággal, egészen a végső győzelemig, mert a francia nép és valamennyi ország munkássága nagy erővel támogatja a sztrájkolókat.

Új rendszerű borszövő gépet állított össze November 7-re a Herbák János-gyár három munkása

KOLOZSVÁR. — Még nem olyan lehet dolgozni, mint a régiei.

Gyorsabb a járata és a lecsapása. — Korszorúbb a kivitelezése is — szól közben Kiss Rezső, a gép egyik alkotója. — Itt van ez a rugós szerkezet, mely óvja a rongáló dástól. A másiknál ez hiányzik. Itt van továbbá a szélességmérője. Egyszerű mozdulattal könnyen és pontosan beállítható a megfelelő szélességre. A másik gépen két eszavar megmozdítása után kell beállítani a szélességet s utána meg kell erősíteni a eszavart. Ezzel a kezeléssel időnőgtakarítást érünk el.

Átnegyünk a másik géphez. A szélesség beállítása valóban több időt vesz igénybe. Nem annyira ötletes a kivitelezése sem.

Széles borszövő helyez a kés alá a melléte dolgozó munkás. Lenyomja a pedált s pillanatok alatt hosszú borszalagot vág ki a sebesen lecsapó éles kés. Újabb borszalagot helyez oda, miközben kezével a kés alatt babráll. Egy hibás mozdulat és kész a szerencsétlenség.

Több munkásnak levágt a láb az újított gép, mert a kés és az asztal között nagy a lecsapódási távolság — mutatja Radler Béla mester. — Az általunk készített gépen ez nem történhetik meg, mert a kés emelkedési távolságát egészen alacsonyra hagytuk, így nem lehet, de szükérfel is a kés alá benyúlni. Óvkaavashól és használaton kívül helyezett gépekből készült a Herbák János-gyár újabb borszövője. Valamikor az óvkaavashólakemenetbe került, de most öntudatosan munkások kezébe került. Termelési eszköz, mely kitalálással behozott gépet mul felül nevesak teljesítményével, hanem korszerűségével is.

Jobb, mint a német gyártmány. — Az egész gyárban még egy ilyen gép van — folytatja. — Gép-szűj, krupon vágó gép. A másiakat Németországból kaptuk, de a termelés fokozása következtében nem elégséges a munka elővégzésére. Most ennek a beállításán rón a munka megszoklik, annál is inkább, mert ezzel mintegy 60 százalékkal gyorsabban

lehet dolgozni, mint a régiei.

— Korszorúbb a kivitelezése is — szól közben Kiss Rezső, a gép egyik alkotója. — Itt van ez a rugós szerkezet, mely óvja a rongáló dástól. A másiknál ez hiányzik. Itt van továbbá a szélességmérője. Egyszerű mozdulattal könnyen és pontosan beállítható a megfelelő szélességre. A másik gépen két eszavar megmozdítása után kell beállítani a szélességet s utána meg kell erősíteni a eszavart. Ezzel a kezeléssel időnőgtakarítást érünk el.

Átnegyünk a másik géphez. A szélesség beállítása valóban több időt vesz igénybe. Nem annyira ötletes a kivitelezése sem.

Széles borszövő helyez a kés alá a melléte dolgozó munkás. Lenyomja a pedált s pillanatok alatt hosszú borszalagot vág ki a sebesen lecsapó éles kés. Újabb borszalagot helyez oda, miközben kezével a kés alatt babráll. Egy hibás mozdulat és kész a szerencsétlenség.

Több munkásnak levágt a láb az újított gép, mert a kés és az asztal között nagy a lecsapódási távolság — mutatja Radler Béla mester. — Az általunk készített gépen ez nem történhetik meg, mert a kés emelkedési távolságát egészen alacsonyra hagytuk, így nem lehet, de szükérfel is a kés alá benyúlni. Óvkaavashól és használaton kívül helyezett gépekből készült a Herbák János-gyár újabb borszövője. Valamikor az óvkaavashólakemenetbe került, de most öntudatosan munkások kezébe került. Termelési eszköz, mely kitalálással behozott gépet mul felül nevesak teljesítményével, hanem korszerűségével is.

Pánik és ostromállapot Nankingban

Sanghajt nyílt várossá akarják nyilvánítani

NANKING. — A kínai felszabadító néphadsereg szédületesen gyors előretörése páni félmélet váltott ki Csang Káj Sek fővárosában, Nankingban. A néphadsereg élesapatai ma már alig valamivel vannak távolabb a fővárostól, mint száz kilométerre. Nankingban elrendeltek az ostromállapotot. A városban nagy pánik tört ki és általános politikai zűrzavar uralkodik. Jellemző a zavaros politikai helyzetre, hogy Csang Káj Sek mindmáig nem tudott utódoi találni lemondott miniszterelnöke helyébe.

Hasonlóképpen pánik uralkodik Sanghájban is. A Kuomintang, miután tisztában van azazal, hogy képtelen katonailag megvédelmezni a várost, arra kérte a kikötőben állomásozó amerikai hadiflotta parancsnokát, hogy helyezze védelme alá a várost. Ugyanakkor arra is kérésleleteket tesznek, hogy Sanghajt nyílt várossá, vagy nemzetközi kikötővé minősítsék. Mindez nyílt beismerése katonai tehetlenségünknek.

A „Tribune” című angol konzervatív lap a kínai helyzettel foglalkozva, kénytelen beismereni, hogy a kínai parasztság nagy erővel és lelkesedéssel támogatja a néphadsereg felszaba-

dító harcát. Az angol lap kénytelen bevallani, hogy ennek oka mindenekelőtt abban keresendő, hogy a felszabadító hadsereg, illetve a kínai népkormány sokkal jobb megélhetést és művelődési lehetőségeket biztosít a kínai parasztság számára, mint amilyent Csang Káj Sek kormányzása alatt valaha is remélhetne.

Csang Káj Sek züllött, reakciós rendszerének semmij reménysege sincsen arra, hogy ki tudja állani a felszabadító néphadsereg csanúsáit, mely hadsereget oly lelkesedéssel támogat a sokszázmillió kínai földművesség.

Hírek

VILÁGOSSÁG

Szervezőbizottság és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 3.
Távbeszélő: 19-11.

Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR.

Leptalajdonos: „Petőfi” Lap. és Könyvkiadó RT.

Bejegyezve a kolozsvári törvényszékénél F. soc. 2249 szám alatt.
Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Intézményeknek és vállalatoknak évi előfizetési díj 5000 lej. Postafeliratoké: csekk számla száma: 40.625.

A TEMESVÁRI KATONAI TÖRVÉNYSZÉK hónapokkal ezelőtt ítéletet mondott Novák József temesvári hentesmester ügyében, akit 3 évi fegyházbüntetésre, valamint 100 ezer lej perköltség megfizetésére ítélt. Az ítélet elől megszokott Novák Józsefet a közelmúltban elfogták és büntetésének kifizetését a katonai törvényszék fogházában már meg is kezdte.

UJ VEZETŐSÉG KERÜLT a háromszéki megyei MNSZ élére. Az intézőbizottság bejelentése értelmében a következő megyei vezetőséget választották meg: elnök Tóth Géza földműves, alelnökök: Ráduly Mihály munkás és dr. Becze Antal, titkár: Szász Imre, szervező felelős: Pál Ferenc, közművelődési felelős: Harkó József, káderfelelős: Csákány Antal és pénzügyi felelős: Márton István.

AZ 1944 AUGUSZTUS 24-én a konstancai kikötőben elsüllyedt Or-tuz hajót október 15-én felszínre hozták. A hajót a hitleristák torpedózták meg s most a Román Munkáspárt által irányított kikötőmunkások kiemelték a tenger mélyéből.

A SEPSISZENTGYÖRGYI TEX-TILGYÁR dolgozóinak szerszámjavító csoportja felkereste a háromszéki megyei Tamásfalvát a közelmúltban. Egyszeren vasárnap délután a szerszámjavító csoport tagjai 82 villát, 19 fejszét, 27 ekét megszedtek meg, 56 villát, 47 ekét és 23 fejszét, valamint 1 szecskavágót javítottak meg.

A FÖLDVÁRI TÉGLA- ÉS CSE-REPÉGYÁR DOLGOZÓI a gyártól kissé távolabb fekvő munkások lakóházhoz vezető utakat felépítették az önkéntesen odahordott kavics és egyéb építőanyaggal.

NOVEMBER 15-IG meghosszabbították az oroszok fordított könyveknek a román-szovjet határalkalmából történt áruszállítását.

AZ ANINOSZAI BANYÁSZOK NYERTÉK MEG november 7-án a kalmából a munka vörös zászlaját. Mint ismeretes, a Zsilvölgyében a bányák egymás között munkaverseny tartották. Ebből a versenyből került ki győztesen az aninoszai bánya. Az aninoszai bányászok 7 százalékkal mutták felül szeptemberi teljesítményüket. Második a versenyben Lupény lett, harmadik pedig Petrilla és Lonea.

A november 8-i LOTÓ húzásának eredménye:
Az urnából kihúzták a következő számokat:
9, 28, 32, 64, 25
Az e heti nyeremény:
93.782 lej

A MNSZ HIRLEN

Kolozsvár:

November 9-én, kedden este 7 órakor az V. kerület szervezői gyűlése a Türr István-utca 36. sz. alatti székfőnöki székében.

Este 7 órakor a II. kerület szervezői gyűlése az II. kerület szervezői székében.

VILÁGOSSÁG

CSIKSZENTGYÖRGY EBER DOLGOZÓI eltávolították a szövetkezet szabotáló és visszaélő zsiroszaga vezetőit. Az ellenőrök vizsgálata alapján kiderült, hogy a pénztárnok 21.539 lejrel nem tudott elszámolni, Bors Lajos elnök pedig törvényellenesen 14.000 lejelt vett ki a pénztárból.

AZ EME kolozsvári méhészköre november 10-én, szerdán délután 6 órakor a Köztársaság-utca 22. szám alatti székfőnöki székében értekezletet tartott. A bevezető előadást Krejcsi Ferenc tartja „A méhek zárt helyen való telelése” címmel. — Részvétel díjtalan. Vendégeket szívesen látnak.

A NAGYVÁRADAI RENDŐRSÉG ELFOGTA és átadta az ügyészségnek özv. Nagy Sándorné pacali (Szilvágy megye) lakost, akinél 23 kiló szüzdohányt találtak. A CAM ezért 46.500 lej bírsággal sújtotta. Miután fizetni nem tud, további sorsa felett a nagyváradai ügyészség dönt.

A DIÓSZEGI CSENDŐRSÉG átadta az ügyészségnek Puszkás Sándor földművest, aki Táská Józseftől egy tele tászkát lopott. Letartóztatták.

OKIRATOT HAMISÍTOTT Florea György nagyváradai lakos. Utóbbi időben ezt a jövedelmezőnek mutatkozó „foglalkozást” űzte. Az ügyészség fogházba került.

A TEMESVÁRI TRAKTORCSONPORT VEZETŐI ISKOLA közli az érdekeltekkel, hogy november 10-én, szerdán a temesvári tartományi gépközpontban IV. kerület, Sturza-utca 61. szám alatt vizsgát tartanak a brassói és gelaci traktorcsoporthoz tartozó iskolákba való felvételre. A tanfolyamok november 15-én kezdődnek és 3 hónapig tartanak. A részvétel díjtalan.

AZ ÁLLAMI MINTAGAZDASÁGOK SZÜRETI EREDMÉNYE közül a legjobb eredményt a temesvári állami mintagazdasági fátelügyelőség érte el.

300 GYERMEK KAP ALLAMI ÖSZTÖNDIAT Háromszék megyében az elemi iskolák felső tagozatában.

100,32 SZÁZALÉKBAN TELJESÍTETTE a vetési tervet Maros-Torda vármegye földművelőse és felhasználva a jó időjárást, tovább folytatta a vetést.

VERSENYBEN ALLANAK MAROS-TORDA MEGYE KULTURÁLOTTONAI, mely alkalommal az első futamban Székelykál, Szekes, Nagyernye és Iklánd versenyek közül Nagyernye került ki győztesként kitűnő énekkarával. Jelenleg Maros-szentgyörgy, Agárd és Jedd versenyeknek egymással.

NOVEMBER 7 JEGYEBEN UTCÁK KAPTAK MAROSVÁSÁRHELYEN a munkásosztály nagy tanítómesterei és a szovjet nép nagyjai. Az új utcanevek a következők: Engels-utca, Lenin-utca, Gorkij-utca, Marx-ut, Malinowski-ut, Puskin-utca, Panov-utca, Molotov-tér és November 7-utca.

A MAROSMEGYEI MEDGYESFALVÁN nehezen induló vetési csapatát a Román Munkáspárt oly nagymértékben támogatta, hogy a mai nappal 15 százalékkal haladtak túl az előirányzott tervet. Csak a napokban kezdték meg Medgyesfalván egy hatalmas méretű traktorállomás és mezőgazdasági gépközpont építkezési munkálatait.

NOVEMBER 7 JEGYEBEN UTCAKAPTAK MAROSVÁSÁRHELYEN a munkásosztály nagy tanítómesterei és a szovjet nép nagyjai. Az új utcanevek a következők: Engels-utca, Lenin-utca, Gorkij-utca, Marx-ut, Malinowski-ut, Puskin-utca, Panov-utca, Molotov-tér és November 7-utca.

NOVEMBER 10-én, szerdán este 7 órakor az I. kerület szervezői gyűlése a Máramaros-utca 187. sz. alatti székfőnöki székében.

Este 7 órakor a VI. kerület szervezői gyűlése a Templom-utca 2. sz. alatti kulturaházban.

Felavatták Kolozsvár első modern vásárcsarnokát

KOLOZSVÁR. — Gépkocsik érkeznek a szemerkélő őszi esőben a Herbák János művek mellett felépített vásárcsarnok bejárata elé. A hivatalos megnyitásra jönnek a demokratikus pártok és szervezetek küldöttei, valamint a megyei és városi hatóságok képviselői.

Bent már várakoznak az építkezésnél közreműködött munkások. A csarnok két végén szorgos kezek rendezik az árut. Itt vannak a Victoria szövetkezet, a Somesul állami üzlet, a Comcar, a Szövetség Központ és város által létesített fiókok, Mersokelt áru élelmiszerek valóságos garadaja várja a vásárló közönséget. A kenyér előtt már bosszu sor kígyózik a terem közepébe.

Elül a zsibongás. Az ünnepi alkalomra készített és kidiszított emelvényen Deac Vasile polgármester alakja tűnik fel.

A hivatalos megnyitás alkalmával kiemeli a Román Munkáspárt kezdeményezését, mely a csarnok felépítését eredményezte, majd rátér azokra a nehézségekre, melyek az építkezések folyamán előálltak.

— Julius 16-án fogtunk neki a munkálatoknak — mondja Deac Vasile — és 28.070 munkaórával november 6-ra felépítettük a csarnokot. Az építkezések során önkéntes munkával 1810 órát dolgoztak öntudatos dolgozóink.

A következőkben kiemeli a Herbák János művek két munkását, Reg-czi Istvánt és Anderkó Józsefet, kik munkacsoportjuk élén példaadóan vették ki részüket a munkálatokból.

A beszéd elhangzása után a Megyei Szakszervezeti Tanács elnöke, Dinca Apostol röviden vázolja a csarnok létesítésének jelentőségét, mely a Román Munkáspártnak köszönhető, majd a továbbiakban Veress Pál alpolgármester szól néhány szót magyar nyelven az egybegyűtökhöz.

„Nagyobb gondot a munkásság egészségéért”, idézem az Országos Szakszervezeti Tanács jelszavát — kezdő beszédét Veress Pál alpolgármester —, mikor ezt a csarnokot megnyitom és átadom rendeltetésének. Valóban nagyobb gondot kell a munkások egészsége érdekében kifejtenünk. A csarnok létesítése megszünteti azt az egészségtelen állapotot, ami a mai napig itt uralkodott. Nem lesz itt több földre pakolt zöldség, eltűnnek majd a rozszart árnyékosbódók s helyette tiszta áruhoz jut a környező munkásnegyed. Tavaszra parkot építünk, mert félünk az, hogy nemcsak a belvárost, hanem a város szélein lévő munkásnegyedeket is egészségtelenné tegyük.

A továbbiak során a csarnok létesítéskor előálló költségek fedezetét részletezi. Míg a város csak egymillió és 300 ezer lejt tudott az építkezések folyamán kintalni, addig a kereskedelmi és iparkamara hathatós támogatása révén másfél-

millió segítségben részesültek. Végtül a város vezetőségének nevében köszönetét fejezi ki azoknak az öntudatos munkásoknak, akik nagymértékben hozzájárultak a csarnok ily rövid idő alatt történt felépítéséhez.

A hivatalos személyiségek részéről elhangzott beszédek után a teremben tartózkodók a kirakott áruk felé fordulnak. Megindul a vásárlás. Öröm és boldogság nyilvánul meg minden arcon. Nem kell már sáros gyűzőlester venni, nem kell már a Fűtérre felmenni tíz deka vajért és nem kell órákig sorban állni a kenyérért. Mindezt egyszerre megoldotta a környező munkásnegyed számára városunk demokratikus vezetősége.

(K - f -)

Sorra fény gyul a bihari falvakban:

Megkezdtek a villany bevezetését Cséken és Vaskón

NAGYVÁRAD. — A közelmúltban kezdtek hozzá a vaskói villanytelep építési munkálataihoz. Valamikor már volt ebben a nagyközségben villanyhálózat, de az idők folyamán majdnem használhatatlanná vált. A „történelmi” korában ki is törődött volna azzal, hogy ége a villany a község utcáin vagy pedig sötétbe botorkálnak a falusiak. Inkább az utóbbit választották. Számunkra jobb volt, ha a nép sötétben botorkál...

Ennek vet most véget a hálózat teljes újjáépítése. Az eddigi egyfázisú hálózat helyett, háromfázisú áramkörre, 60 lóerős Diesel-motorra és 100 kilowattos generátorra építik át a telepet.

Ezzel egyidejűleg megkezdődtek a csékei villanytelep építési munkálatai is. A falunak eddig nem volt

villanyvilágítása, bár a terv már régen készen várta a munkálatok megkezdését. A régi rendszer vezetői azonban inkább mindig csak a tervek mellett maradtak s így ez a falu is csak álmódott a villanyról. Most, az újjáépítés során 50 lóerős Diesel-motor fogja biztosítani Cséke villanyvilágítását. A csékei malomba külön 160 lóerős Diesel-motort szerelnek be, úgy, hogy ezzel az elektromos erővel még a községet környező további 4-5 kis faluban is el tudják látni az utcák kivilágítását.

A serény munkálatok gyors befejezéséhez nagymértékben hozzájárultak az önkéntes munkabrigádok. Minden jel arra mutat, hogy a rég óhajtott világosság fénye kigyul az eddig sötétségben botorkáló falvak ébredező utcáin...

J. E.

Világosság Sport

A kolozsvári sportolók sikereitől hangos az ország sportsajtója

KOLOZSVÁR. — A bukaresti, lyen állt, izgalmas küzdelem után Turmu Severinben újabb két pontot szerzett a CFR legyőzésével. A Dermata csapata, mely az utóbbi hetekben sorozatos győzelmeket ért el, a nyolcadik helyre tört előre. Ha így kezdett volna a bajnoki küzdelmek elején, most a bajnokság élén állna.

Az NB I. vivóbajnokságok meglepetése a tartalékos Dermata kardvívó csapatának 9:7 arányú győzelme a bukaresti közönség szimpátiáját.

Az NB I. vivóbajnokságok meglepetése a tartalékos Dermata kardvívó csapatának 9:7 arányú győzelme a bukaresti közönség szimpátiáját.

Sporthíradó

A FERENCVÁROS vasárnap Nyírtán szerepelt, ahol 6:3 arányban győzött a NyAC ellen.

A MAGYAR NB I. BEN három mérkőzést játszottak le vasárnap. Szac—Csepel 1:0. Szeged—Goldberger 2:1. Kispest—SalBTC 1:1.

A MAGÁNALKALMAZOTTAK Szakszervezetének sportosztálya, a KIKASE, november 11-én, csütörtökön este fél 8 órakor a Molotov-utca 9. szám alatti helyiségében rendkívül taggyűlést tart, melyen összes sportolói és szakosztály vezetői kivül, a szakszervezetükhöz tartozó vállalatok sportfelelősei is meghívja.

MAGYAR-SVÉD nemzetek közötti uzbó és vízilabda mérkőzés lesz november 11. és 12. napjain Budapesten.

Fáklyás váltófutás volt November 7-én, az ország minden városában

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 31-ik évfordulójának napját a legpáratlanabb sportviadalokkal ünnepelték meg országunk sportolói. A játéktérket és termeket mindenütt ünnepélyesen felszították. Lobogódsz és jelszavas táblák hirdették Népköztársaságunk sportolói nagy szerzetét és ragaszkodását támogatónk és utmutatóink, a Nagy Szovjetunak iránt. A nagyobb városokban a román-szovjet barátság hetének keretében rendezett sportünnepségek sorozatát tiszteleti fáklyás staféta zárta be, melynek során az ifjú sportolók lerótták kegyelűtük a szovjet hősök emlékműve előtt. A stafétában résztvevők a város különböző pontjairól egyidőben indultak el a magasra emelt fáklyákkal az emlékmű felé.

A kegyeltes csillagstafétákat mindenütt ezres tömegek tekintették meg.

Olvassd a Világosságot!

Töbftermeléssel, újításokkal és a munkásság életnivójának emelésével ünnepelték November 7-et Nagyvárad üzemei

NAGYVÁRAD — (Kiküldött munkatársunktól) Az Októberi Nagy Szocialista Forradalom, a November 7 megünneplésére rendezett munkaversenyek értékes munkára lendítették a nagyváradit üzemeket is. Egy jótanyival sem akartak lemaradni: Várad dolgozói a többi városok üzemeiben folyó szocialista munkaversenyek teljesítményei mellett. Az üzemek levegőjében a nemes versengés vibrált. Ifjunktás és a régi mozgalmi harcok, munkások és munkások előtt egy cél lebegett: minél ünnepélyesebb tenni annak a napnak a jelenségét, amely az „Októberi Nagy Szocialista Forradalom” kereszttulajdonában rendeltette meg a világ dolgozóit kizsákmányoló főkély rend osztályuralmát és amely a felszabadulás biztos reményét ültette el azokba a szívekbe is, ahová még nem ért el a diadalmas szocialis igazság világot rengető ereje.

November 7 alkalmából a „Világosság” munkatársa felkereste a városi üzemeket, hogy megörökítse ennek a történelmi nappal percek, amelyek a diadalmas munka erejével, a jobb minőséggel, a termelés emelésével, a költségek csökkentésével építik körülöttünk mindannyiunk szebb és boldogabb életét.

A „CARMEN” CIPŐGYÁRBAN

Mráz János adta meg kérdéseinkre a feleletet.

— A minőséget 10 százalékkal javítottuk. A hulladékot majdnem teljes egészében kiküszöböltük, így az eddigi árat 15 százalékkal sikerült csökkenteni. Bőrpári tanonciskolánk ifjuntársai önkéntes munkával 800 pár munkabrigádos bakancsot javítottak ki November 7-re. Eredményeinkhez dolgozói fokozott munkafegyelmével, amellyel a készleteket egészen a minimumra csökkentettük, nagyban hozzájárult.

— Ajándékként mintacipőket küldünk szovjet munkástervezőinknek. Versenyben vagyunk a kolozsvári „Herbák János”, a temesvári „Prima Bánát”, a medgyesi „Karasz”, a bukaresti „Talpa” és a vaskói „Creitá” üzemekkel. A verseny eredménye még nem ismeretes, mert háromhónapos és csak január 1-ével fejeződik be.

A VÁRADI „VESTA” GYÓGYSZERÁRUGYÁR

dolgozóink végzett munkája felől Zsiga István munkásigazgatótól érdeklődünk. Itt is szép eredményekről hallunk.

— A rendkívül fontos szalicil termelést 12, a különböző sók termelését 96, és a bürcherzésre alkalmas vegyianyagok előállítását 100 százalékkal sikerült emelni. Ez a tény nemzetgazdasági szempontból igen nagy jelentőséggel bír.

— A dolgozók fokozott munkafegyelmével lényeges tüzelőanyag-megtakarítást ért el — fűzi hozzá a tájékoztatóhoz Somló István technikus, míg Kádár István vegyész-mérnök elmondja, hogy a qvár November 7-re befejezte a fűtőrendszerének munkálatait. Mint komoly eredményt említi meg a tüvezésnél teljes elhárításának nagy teljesítményét.

Rövid az idő, sietnünk kell. Már más üzem felé fordulunk.

AZ „VESTA-SUN” VEGYI GYÁRNÁL

már telefonon érdeklődünk a munkaeredmények felől. Halló! Itt a „Világosság” mutatkoznak be, mire Varga Lajos üzemi bizottsági elnök adja meg kérdéseinkre a választ.

— A minőség feljavítása terén eredményeink jók — hallunk. — Gyármunkákkal kapcsolatosan semmiféle reklamációk már nem érkeznek be. A hulladékot 6-ról

1 százalékra csökkentettük. Dolgozóink önkéntes munkával rendezték az üzem külső és belső helyiségeit. A munkafegyelmét 100 százalékkal megerősítettük. Most térünk át a műszaki gumicukrok gyártására. Tekintettel a dolgozóink kis létszámára, itt is denk nincsen. Fűrdőnk minden követelménynek megfelel. Versenyben nem állunk más üzemekkel, mert hasonló üzem nincs.

A „MELOCCO” CEMENTGYÁRBAN

Weissz Ede munkásigazgató pontos adatokat közöl velünk:

— A termelést 100 százalékkal emeltük — mondja. — Dolgozóink létszáma 65-ről 100-ra

A hatalmas „Bihortex” üzem

Dalás Ilona munkásigazgató vezeti. Kérdéseinkre részletezi a szocialista munkaverseny elért eredményeit.

— A fonóda 22 százalékkal emelte a termelést, a hűvös árakat 7-ről 4 százalékra csökkentette, a hulladékot pedig 30-ról 20 százalékra. Hasonló eredményeket ért el a kötőde is, ahol a napi munkanormát 25 százalékkal haladták túl a dolgozók. Mig a kenőanyag-osztályon 12 százalékkal lépték túl a munkanormát.

— Az átszervezett új étkezdében 30 lejről 21 lejre csökkentették az igér jéminőségű, kétfogásos ebéd árát. A fűrdőt kibővítették és korszerűsítették és új, minden tekintetben megfelelő munkásszülőket építettek. Az üzem kulturgárdája is szép munkát végzett. A verseny egymásközi egyéni és az osztályok közti munkaversenyben zajlik.

A „TIP-TOP”-BAN IS teljes lendülettel folytak a November 7-ünnepi előkészületek és szocialista versenyek. Itt Kovács István ismerteti az üzem eredményeit.

— A termelés 12 százalékkal emelkedett, új gépeket állítottunk be és így az üzemköltségeket mintegy 8 százalékkal csökkentettük. A hulladékot 27-ről 15 százalékra csökkentettük. A minőséget 85 százalékkal javítottuk. A munkafegyelmét olyan mértékben erősítettük meg, hogy a készleteket teljesen kiküszöbölték mondhatjuk.

— Belső versenyben vagyunk. Csoportok és egyének között folyik a verseny.

Rátérve a kulturmunkára meg tudjuk, hogy a gyár dolgozói csak most kezdték meg kulturális munkájukat, mert eddig helyiség hiányában erre nem volt alkalmuk. Most költöztek át új helyiségbe, ahol önkéntes munkával az üzem dolgozói már szép kultúrtermet és korszerű étkezdét építettek. Igen jó minőségű, kétfogásos ebéd 24 lej.

A PHÖBUS VASGYÁR ÉS VASÖNTÖDE

Várad legnagyobb üzeme. Itt Dárd Ferenc munkásigazgató és Dobozi György vezetőfőmérnök adja meg az adatokat.

— Az öntődéekben május óta emelkedett a termelés. Vagon és mozdonyalkatrészek, esztergapadokhoz szükséges felszerelések, ugynevezett „amerikanerek” készülték el nagy mennyiségben. Napról-napra kevesebb hulladékot dolgozunk. Ugyanakkor a minőség is feljavult, a selejt pedig

emelkedett. Új osztályt szerveztünk be, amely éjjel-nappal üzemben van. A költségeket 80 százalékkal csökkentettük. Az átlagos munkanorma 35 százalékkal emelkedett, míg a selejt 50 százalékkal csökkent.

— November 7-én avattuk fel kulturteremünket és könyvtárunkat. Fűrdőnket most korszerűsítettük. Dolgozóink naponta igény beviszik a fűrdőt.

— A Szovjetunió dolgozóinak elkészítettük a Sztalin-téri hősi halált halt szovjetkatonák emlékművének kicsinyített mását. Versenyben pedig az üzemben belül egymás között vannak egyéni és csoportversenyek, ezeknek eredményei még nem ismeretesek.

A hatalmas „Bihortex” üzem

7-ről 3 százalékra csökkent. A Nagy Szocialista Forradalom, November 7 megünneplésére a Szovjetunió dolgozóinak ajándékként egy marrógépet készítettünk. Étekezdénkben napi 130 személy étkezik, kétfogásos ebédünk 12—20 lej között van.

Kiragadott képek ezek csak a városi üzemek életéből. Részletes áttekintő képet adni néhány sorban arról az ántudatos munkáról és lendületes munkaversenyekről, amelyek itt folynak, nem lehet. De néhány sorból is felénk dübörög az a törhetetlen akarat, amivel a városi dolgozók együtt menefeltek az ország többi városának dolgozóival az Októberi Nagy Szocialista Forradalom méltó megünneplésében. (t. k.)

Áz egyetemi felvételi vizsgák margójára

Az őszi vizsgaidőszak lezárulásával viszonylagos csend ült meg főiskoláink komor folyosóit. De ez csak pillanatnyi lehelletvétel volt a nagy erőpróba után. A hivatalok és előadótermek előtt ismét zajongó csoportok szorongnak, beszélgetnek. Ezuttal azonban többnyire új arcok: leendő I. évesek, „golyók”, a felvételi küszöbén.

Nézünk meg, miben is áll ez a szokatlan jelenség; felvételi vizsga a felsőiskolába való lépéshez... Mi a jelentősége ennek az eddig hiányzott intézkedésnek felsőoktatásunkban?

Meg kell állapítanunk, hogy az idén ősszel bevezetett kötelező felvételi vizsgázás új korszakot nyit egyetemi oktatásunk történetében. Benne kapjuk meg végre a biztosítékot a tudomány és művészet jövőendő képviselőinek minőségét illetőleg. Benne találjuk meg annak a kezességét, hogy az új iskolába csakugyan új, egészséges erők kerüljenek, akik ténylegesen a haladás útján viszik majd a tudományt és technikát.

Mindez pedig hihető és világos lesz akkor, ha megvizsgáljuk kissé a felvételi vizsgák módját, programját.

Bármely karon, a jelölteknek írásbeli és szóbeli vizsgát kell tenniük. Az írásbeli folytán a jelöltek főképp a választott szakban való tájékozottságukat kell, hogy bizonyítsák. A szóbeli viszont kiküszöböli a dolgozatírás tökéletlenségét (pl. segédessz. közök révén elért siker), de ezen túl lehetővé teszi a jelölt alapos megismerését, ismereteinek, képességeinek kiértékelését. Ez nem elhanyagolható szempont, mert a dolgozat néhány lapja, az írás megcsodált idejének izgalmai, sietség és egyebek miatt nem alakítható helyes kép a jelöltől, csak írásbeli alapján.

A felvételi vizsga tárgyai között látjuk minden szakon a RNK alkotmányát. Ennek megkövetelése fényt derít a leendő egyetemi hallgatók világnézetére s alkalom arra, hogy a vizsgázató bizottság meggyőződjék, mennyiben számíthat Népköztársaságunk a nevelődő értelmiség szolgálatára a jövőben. Nem kíván tehát különösebb magyarázatot — adotti társadalmi valóságunkra való tekintettel — az Alkotmány szereplése, illetve fontossága a felvételi vizsgán. Nem közbömbös ugyanis, hogy kik milyen elvek alapján vegyzenek értelmiségi munkát országunkban. Építő szellemre van szükség, akik nemcsak hozzáértéssel, hanem lelkes buzgalommal viszik előre a népi érdek ügyét.

Végül a 7-es határjegy bevezetése. Aki nem éri el ezt a középáranyost, nem mehet tovább. Akadnak olyanok, akik ellenszenvvel bírálják a Közoktatásügyi Minisztérium kikötését. Pedig ez a mozzanat olyan tényező, amely feltétlenül hozzájárul az annyira hangoztatott és áhitott tanulmányi színvonal felemeléséhez. Egyfelől több tanulásra, nagyobb erőfeszítésre készíti a jelölteket, másfelől az elégtelenül felkészültek kihullását eredményezi. Így előrejutnak az erre érdemesek s javul az általános főiskolai nívó.

Nyugodtan és főreménységgel szögezhetjük le tehát, hogy a változtatás az egyetemi felvételi vizsgák során szigorú, de igazságos. Mert az új felvételek között előtörhetnek a legjobb fiatal erők, akik zászítóvívó lesznek a szocializmusnak, akik tudásukkal elszakíthatatlanul a dolgozó nép eszményéhez és érdekeihez kapcsolódnak.

Kolozsvár tüzfaiellátásának biztosítására megfelelő módon megőrtént az „Exportlemn” kirendeltségének átszervezése

KOLOZSVÁR. — Már több alkalommal foglalkoztunk Kolozsvár faliellátásának kérdésével. Rámutatunk arra, hogy a tüzelőanyag beszerzése körül nehézségek voltak. A dolgozók faliellátásával megbízott vállalat az „Exportlemn” szeptember 10-én vette át a megbízást. Azelőtt a fa kitermelésére és a feldolgozására alakult állami vállalat hatáskörébe tartozott a tüzelőanyag ellátás, mely a lehetőségeket kihasználva a város tüzelőanyag-szükségletének még a nyár folyamán több mint felét biztosította.

Az átvételkor az IPEL — hogy az elosztótelepek leltározása könnyebben történhessen — piacra dobta raktáron lévő készleteit. Így az „Exportlemn” üres raktárakat vetett át a szervezési időszakban elkövetett hibák mellett ez is hozzájárult ahhoz, hogy az „Exportlemn” nem tudta kielégítő módon megoldani a város faliellátását az időnyben, a korábbi időszakban.

A nehézségek még nem múltak el teljesen. Megindult ugyan a faszállítás; de az ütem még mindig nem teljes mértékben kielégítő. Ennek magyarázata elsősorban az őszi termény szállítással kapcsolatos vasúti köcsihányban rejlik. A szükséges fa mennyiség teljes egészében biztosítható van, ki van termelve, csupán beszállításra vár. A kilátások annál inkább biztatóak, mert a miniszter-

ium a Kolozsvár részére kiutalt 10 ezer vasúti kocsi fából a Bukarest ellátására visszatartott 70 százalékot felszabadította, így Kolozsvár dolgozói a teljes mennyiséget megkapják.

Az „Exportlemn” központi igazgatóságának egyik tagja, Vass György Kolozsvárt tartózkodik. Munkatársunknak alkalma volt beszélni az igazgatóval, aki megnyugtatót benyújtott, hogy az „Exportlemn” a megfelelő beszerzéssel minden eszközrel teljesíti feladatát, a város tüzelőellátását.

Az igazgató a kérdés megoldása végett jött Kolozsvára s a szervezés már érezteti hatását. Naponta 16 vasúti kocsi fa érkezik a kolozsvári eszuzdába s rövidesen többszöröse emelkedik ez a szám. Telesről 500 vasúti kocsi fa kell érkezzen a közeljövőben, a beszerzési „Rezna” erdőkitermelő vállalat pedig 500 vasúti kocsi fa melőbbi leszállítására kötelezte magát. A „Rezna” vállalatnál bajok voltak a régi tőkés vezetőségnek visszamaradt tagjai igyekeztek elszabotálni a minisztériumnak Kolozsvár ellátására irányuló rendelkezését. A szabotáló vezetőség azonban az elmúlt napokban leváltották, ami ugyancsak elősegíti a lényeges javulást a kolozsvári tüzelőkérdésben.

Az „Exportlemn” megfelelő önkai-

tikát is gyakorolta, ennek segítségével kiküszöbölte a hiányosságok nagyrészét. Most folynak a szervezési munkák négy kolozsvári elosztófiók létesítésére. Ezekkel az intézkedésekkel s a szállítások folyamatosságának biztosításával az „Exportlemn” ki kívánja küszöbölni a város tüzelőellátása terén még létező hiányokat.

Ha figyelembe vesszük a még néhány héttel ezelőtti Kolozsvárt uralkodott helyzetet, örömmel könyvelhetjük el azt a nagy eredményt, hogy ma már naponta 150—160 családnak juthat fához.

Az „Exportlemn” kolozsvári kirendeltségének átszervezése megtörtént. Erre hívtuk fel a központ figyelmét előző cikkeinkben, célunk az építő bíralat gyakorlatosa volt, Kolozsvár tüzfaiellátásának biztosítása érdekében.

Időjárásjelentés

Az Atlanti Óceánon, Grönlandon és Izlandon át a Brit-szigetekig nagyerejű magas légnyomás fejlődött ki, mely sarkvidéki eredetű hideg levegővel árasztja el Észak-Európát és határvonalra már elért a Németország északi részét. A Földközi-tenger felől Közép-Európa déli felébe egyelőre meleg, páradus levegő áramlik, ennek következtében az Alpok vidékén és a Balkán-medencében, valamint a Balkán nagy területén esik az eső.

Erdélyben az esőzés a hétfői napon általánosan vált és sok helyen igen kládós volt. Kolozsváron délután 11 fok, este 7 fok volt a hőmérséklet. A légnyomás este 759 mm alá csökkent.

Várható időjárás szerda délután: Erdély nagy részén még felhős, ködös, esős idő. A nap folyamán az északi szél erősödésének következtében a hőmérséklet meglátározott, holnap valószínűleg csökken.

Mozik műsora: KOLOZSVÁR:

CAPITOL: Ember az árnyékban. Főszerepben Louis Jouvet. Előadások kezdete fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor. Matiné fél 12 órakor.

FORUM: Ember az árnyékban. Főszerepben Louis Jouvet. Előadások kezdete 3, 5, 7, 9 órakor. Matiné 11 órakor.

POPULAR: A szavandélyek tornája.

SELECT: A szavandélyek tornája. Főszerepben Jules Berry. Előadások kezdete fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor.

URANIA: Pehér gorilla.

A „Moszkvics” gépkocsik százait bocsátották az orvosok rendelkezésére beteglátozás céljából

Moszkva városi tanácsa 200 darab „Moszkvics” személygépkocsit vásárolt, amelyeket azoknak az orvosoknak adtak át, akik a betegeket otthon látogatják. A gépkocsik segítségével az orvosoknak módjukban lesz majd rendszeresebben alkalmazni az otthoni gyógykezelést, mert az orvosok a műszereket és gyógyszereket gépkocsikon hozhatják magukkal a betegek lakására. Ugyanakkor elha-

tározták, hogy Moszkva mentőszolgálatának kocsiparkját körülbelül százinté, jelentősen kibővítették.

A moszkvai városi tanács vezetőbizottságának határozata értelmében, a mentőszolgálatnak tényleg és kényelmes gépkocsikat bocsátanak a rendelkezésére, hogy hiánytalanul elláthassa a fővárosi első segélynyújtási szükségletet.

Az eddiginél fokozottabb politikai, szervezési és kulturális munkára vállalkoztak novemberre a földmunkás szakszervezetek

KOLOZSVÁR. — A Földmunkások Szakszervezete részletes munkatervet dolgozott ki november hónapra egyfelől a mintagazdaságoknál alkalmazott munkások, másfelől a magángazdaságokban dolgozó szakszervezeti tagok részére. A munkaterv részletesen tartalmazza azokat a feladatokat, melyeket a hónap folyamán politikai, szervezési, gazdasági, kulturális és pénzügyi vonalon végre kell hajtani. A munkatervet az elmúlt hónapok alatt szerzett tapasztalatok és a hiányosságok orvoslási lehetőségeinek a megjelölésével állították össze, hogy a november hónapban elvégzett munka nagyobb eredménnyel záruljon, mint az eddig, hónapokban kifejtett tevékenység.

A magángazdaságokban dolgozó szakszervezeti tagok részére közgyűlésen ismertetik Visinszkij következetes békepolitikáját, melyet az Egyesült Nemzetek párisi értekezletén nyilvánított a többi nemzetek képviselői előtt. Feldolgozás tárgyát képezi továbbá a demokratikus államok gazdasági helyzetének az összehasonlítása a tőkés államokban uralkodó válságos helyzettel.

Szervezési téren a kérdések alapos megbeszélése érdekében kéthetente közgyűlést és hetenként a felelősök részére megbeszélést tartanak. A munkálatok nagyszabású kifejtése érdekében egyéni és falvak közti szociális munkaversenyeket szerveznek meg minél szélesebb körben. A szervezési munka egészséges menete érdekében a szakszervezeti csoportok szoros kapcsolatot tartva a helyi községi szervezetekkel, kell tevékenységüket kifejtésük.

Gazdasági vonatkozásban mielőbb végre kell hajtani a még kinnlevő termények begyűjtését, valamint hathatós intézkedések foganatosításával el kell végezni az őszi mező munkálatok mielőbbi befejezését. A szövetkezeti mozgalom szerepének fontosságáról a falvak lakossága még nincsen tisztában. Szükséges ezért ennek a felvilágosító munkának az elvégzése. Fokozott gondoskodásra van szükség a gazdaságoknál alkalmazott munkások pihenési szabadságának a biztosításáért.

A kultúra fejlesztése érdekében szükségessé válik egy mindennapos

tanfolyam megtartása az irni-olvasni nem tudók számára, valamint szemináriumok, az egyéni és csoportos napisajtó elolvasásának a megtartása. A falvak szakszervezeti csoportjai kulturális feladatokkal kell fejlesszék a nép és saját maguk kultúr színvonalát.

A mintagazdaságoknál politikai vonatkozásban mindazt el kell végezni, amit a magángazdaságoknál dolgozó szakszervezeti tagok végrehajtanak.

Szervezési téren a gazdaságon belül egyéni és csoportverseny kell megszervezni a munka menetének fokozásáért, melyhez hozzájárul még a helyi községi szervezetek részéről történő támogatás a közös munka eredményeképpen. A verseny alkalmával felmerülő nehézségek, valamint eredmények irásában jelentendők az illetékes felsőbb szerveknek.

Az őszi vetési munkálatok, valamint a még hátralevő termények begyűjtésének mielőbbi elvégzése után gondoskodni kell az állatállatok megjavításáról és kitisztításáról. A gazdaság vezetősége használjon fel minden alkalmat, hogy a munkások egészségügyi és gazdasági helyzetén állandóan javítson. El kell látni őket meleg és lakható lakással, élelemmel és tüzfával. Ott, ahol veteményes kert van, már eleve gondoskodni kell a megmunkálásáról, mert a következő esztendőben az étkezéshoz szükséges veteményt onnan biztosítják. A gyümölcsfák védelmét a kártékony rovarok ellen már most kell biztosítani.

Kulturális téren a mintagazdaságoknál biztosítani kell mindazokat, amit a magángazdaságokban dolgozó szakszervezeti tagok számára megvalósítanak.

Ötszáz ezer lejes kártérítési pör a nagyváradai törvényezék előtt

NAGYVÁRAD. — Még május hó 8-án történt, hogy Fő-utcai Gerliczypalota pincerácsán keresztül a mélybe zuhant Melliger László öt és fél éves kisfiú. Súlyos, koponyaalapi töréssel kórházba szállították, de nem tudták megmenteni az életnek. Kórházba szállítása után a fiúcska belehalt sérülésébe.

A szülők ötszáz ezer lejes kártérítési igényt nyújtottak be a bírósághoz. A tegnapi tárgyaláson felvonnul-

tak a tanúk. A kihallgatások folyamán az a feltevés alakult ki, hogy elsősorban nem a ház kinevezett gondnokát, hanem a házmestert terhel a felelősség a gyermekhalálért. Őneki kellett volna gondoskodnia arról, hogy az elromlott, kievődött pince vasrácsokat megcsináltassa.

A tárgyalást, több újabb tanu kihallgatása céljából, november 15-ére halasztották.

A városi mérnöki hivatal felhívása

KOLOZSVÁR. — A város mérnöki hivatala kitakarította a malomárkot. A munkálatok 200 ezer lejbe kerültek, s 90 munkás végezte el 8 nap alatt. A mederből 350 köbméter szemetet takarítottak ki, amit az árok környékén lakók öntöttek a vízbe.

A malomárkok kitisztításával járt kiadást és munkát más célokra, épít-

tésre lehetett volna felhasználni. Eppen ezért a mérnöki hivatal kéri a város lakosságát: a jövőben ne dobjanak szemetet az árokba, ne okozzanak fölösleges kiadást, az árok kitisztításával. A jövőben a malomárkok partján ellenőrök fognak tartózkodni, s a helyszínen megbírságoztatják azokat, akik az árokba szemetet öntenek.

Az új Vörös kereszt

— November 7 szellemében tartotta meg ünnepi megemlékezését

KOLOZSVÁR. — Mint az összes társaság elttint. A padárokban munkások, tisztviselők, haladó értelmiségiek, MNSZ-tagok joglaltak helyet, a Román—Szovjet Barátság hetét. Ez a házi ünnepek egyébként tökéletes bizonyosága volt annak, hogy a régen reakciós és sovíniszta szelleműl áthatott Vörös kereszt ujjászervezése óta a demokráciáért dolgozó szervezetté vált.

Mi bizonyította ezt a megváltozott szellemet? Elsősorban az ünnepek megjelent közönség összetétele. A Vörös kereszt, amely a múltban kizárólag az „elkelőnek” nevezett román körök egyesülete volt, ma a két együttélő nép közös harcát és céljait is jelképezi. A valamikori úgynevezett „excluzív” és elzárkózott

társaság eltűnt. A padárokban munkások, tisztviselők, haladó értelmiségiek, MNSZ-tagok joglaltak helyet, a Román—Szovjet Barátság hetét. Ez a házi ünnepek egyébként tökéletes bizonyosága volt annak, hogy a régen reakciós és sovíniszta szelleműl áthatott Vörös kereszt ujjászervezése óta a demokráciáért dolgozó szervezetté vált. Mi bizonyította ezt a megváltozott szellemet? Elsősorban az ünnepek megjelent közönség összetétele. A Vörös kereszt, amely a múltban kizárólag az „elkelőnek” nevezett román körök egyesülete volt, ma a két együttélő nép közös harcát és céljait is jelképezi. A valamikori úgynevezett „excluzív” és elzárkózott

Milios értékű ékszerekkel akart díszölni a határon

NAGYVÁRAD. — A napokban elfogták dr. Vértés László ismert váradit orvost, aki tiltott uton igyekezett elhagyni az ország területét. Megmotozásakor mintegy millió lej értékű ékszert és drágaköves gyűrű-

ket találtak nála. Ugy az orvost, mint két segítő társát, Sonja Traian és Lazar Traian köröszegei földműveseket átadták a nagyváradit ügyészségnek. A szokási ügy rövidesen a tábla büntetőtanácsa elé kerül.

Lelkesen ünnepelték az Októberi Nagy Szocialista Forradalm évfordulóját a MNSZ kerületi szervezetei

KOLOZSVÁR. — A Magyar Népi Szövetség kolozsvári szervezetének kerületi komoly ünnepek keretében rendezte meg a Román—Szovjet Barátság Hétét és a november 7 ünnepét. A kerület MNSZ tagjai az ünnepek megszervezésének sikeréért egymással versenyeztek. A MNSZ tagjainak és a dolgozóknak mozgósítása, a román—szovjet barátság tiszteletére fali újság szerkesztése és ARLUS-sarok megszervezése szerepelt.

A Román—Szovjet Barátság Hét és a november 7 ünnepeinek megrendezésében hét kolozsvári kerület vett részt.

A kerületek között kialakult versenyben a mozgósításban az első

helyet az V.ik kerület Türr István-utca és környéke, utánuk pedig a IV-ik, a Hideve környéke MNSZ tagjai nyerték el az első helyet.

Az ARLUS-hét és november 7 tiszteletére szervezett fali újság versenyben első helyet a IV. és a III. kerület, míg az ARLUS-sarok versenyek között a kerület MNSZ tagjainak és a dolgozóknak mozgósítása, a román—szovjet barátság tiszteletére fali újság szerkesztése és ARLUS-sarok megszervezése szerepelt.

Az első kerület munkája ugyan csak dicséretet érdemel, komoly és színvonalas műsoráért, de helyezett nem érhetek el, mert a műsorszámok előadói többnyire hivatásos művészek voltak és nem a kerület tagjaiból kerültek ki. Komoly szervezési munkát végeztek még az Irisz-telep és a VI. kerület MNSZ tagjai is.

ADÁS-VÉTEL

GYERMEK mélykocsi, sötét színű, kifogástalan állapotban, eladó. Móricz Zsigmond (Apaffy) utca 38. 6003 HASZNALT borotvapengéket magas árban veszek és köszörsülésért felelősséget vállalok. Schwartz, Szé. chenyi-tér 29. 6001

PERZSASZÖNYEG, Bocchára, nat négyzetméteres, csikóbunda, új damasztabroszok, négy japán nerc, eladók. Széchenyi-tér 19., II. emelet. Gy. 181

ELADÓ csizmadia varrógép és egy sülyesztős Singer, prima állapotban. Szabadság-tér 29., bordiszműhelyben. 6175

SZÉPKIVITELŐ, diófurniros, kombinált szekrények, rökamitek, asztalok, székek, egy használt cselédágy, sürgősen eladó. Török István asztalosműhely, Roosevelt-utca 3. szám, Óvárban. 6182

FEL Iserős motort, világítási áramra bekacsolható, keresek megvételre. Mócok-utja 112. Sipes. 6188 VALÓDI szilcskin női bunda, kitűnő állapotban, eladó. Cim a kiadóban. 6206

ELADÓ gyönyörű menyasszonyi ruha fátýollal, vörösesbarna női kabát, sötétkék férfiföltöny, világos nadrágok, nccesszer, tábori látszó, íróasztal, bőrfotellek és bőrgarnitúra, írógépasztalka, finom fényképezőgép sto. Unió-utca 10., III. 12. 6203

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 3—5 lej. Legkisebb hirdetés díja 10 szóig 30—50 lej. Alíástkeresőknek szavanként 2 lej. Cim a kiadóban és jelíges hirdetéseknel 20 lej pótdíj fizetendő. Házasság-levelezés szavanként 6—10 lej.

FÜRDŐHENGER, öntöttvaskád, rézagy, eladó. Molotov 30. 6190 FOZÓKALYHA és különböző dolgok, eladók. Dragalina (Fellegrvári) utca 104. 6196

ZEPHIR-kályha, 6 lyukkal, egy háromajtós szekrény és egy írógép eladó. Érdeklődni lehet 1—3 óráig. Berek-utca 4. 6199

CIPÓTALPNAK való gumi eladó. Farkas-utca 7., ajtó 9. 6211

MODERN, diófurniros, nagyon szép, kombinált szekrény olcsón eladó. Érdeklődni: Kiss-utca 3., emelet. 2—5 között. 6210—6211

KERESEK megvételre jóállapotban levő babakelengyét. (Arabor) kint is. Ciura-utca 2., földszint. — 11—1 között. 6209

INGATLAN-LAKÁS

ELCSERÉLNEM egy szoba, konyha, kisudvaros házamat, nagyobb udvarossal. Szántó-utca 29. 6147 NÉGY fiatalember szállást kaphat. Cim a kiadóban. 6205

HÁZAT, telket, öröklakást akar venni, eladni, lakását elcserélni, butorral átadni, iratait lemásolni, férjhez menni, nősnüni? Forduljon bizalommal Vulcan irodához, Molotov 24. Gy. 135

KERTES CSALÁDI HÁZAT, két. háromszobás, beköltözhető keresek megvételre. Ügynökök nélkül. Ajánlatokat „Családi ház” jelígre a kiadóba. 5848

KOMFORTOS, modern garzoniert elcserelem szoba, konyha, komforttal. Kútségeket téríték. Cim Ullmann, Gutenberg-utca 1., ékszműhely. 6186

VILLANEGYEDBEN szép, napos, különbejáratu butorozott szoba, fűdősobahaszinnal kiadó. Cim a kiadóban. 6201

KERESEK sürgősen 2—3 szobás, összkomfortos lakást Rákóczi—Donáth-negyedben, költségértíttéssel. Ügynökök kizárva. Cimet leadni a kiadóba „Donáth” jelígre. 6193

KÖZPONTI, üres nagy szobámat elcserelem szoba, konyhával, bárhol. Cim a kiadóban. 6195

KERESEK megvételre 2 vagy 3 szobás, komfortos házat, lehetőleg külön telken. Ügynökök kizárva. Cim a kiadóban. 6192

BEKÖLTÖZHETŐ, 3 szoba, komfortos család háza 350.000 lejért eladó. Zápolya-utca 20. 6204

EGY kis kertés családi ház eladó Kerekdombon. Érdeklődni Egyetem-utca 11. szám, ajtó 11., földszint. 6198

ALLAST KERES

IDŐSEBB nő magános férfinél vagy kisebb háztartásban házvezetőnői állást keres. Kárpáti Károlyné, Lázár-utca 34. 6189

EGYEDÜLÁLLO, középkorú özvegyasszony anyahelyettesnek, házvezetőnek menne vidékre bárhová. Igényei a legszerényebbek. Pórszászné, Osorheiu (Fugyivásárhely) Postahivatal, jud. Bihor. Gy. 169 2.

VARROK házaknál, olcsón, koszt nélkül. Magyar-utca 11., ajtó 4. 6194 HÁZFELÜGYELŐI állást keres középkorú házaspár. Jelíge: „Becsületes, jó munkaeör.” 6197

KÜLÖNFÉLEK

MENYASSZONYI ruhák, fátýlak, koszorok, fehér szörmekepek (kölcsönzése. „Dahlia”, Horea-ut 33. Gy. 51

ELVESZTETTE öreg, beteg asszony Neuberg Amália 866.868 C., Schorr Sámuel 118.804 D., Shorr Frida 118.805 D. Cluj, Molotov 14., élelmiszerjegyeit. Kereskedőket kérjük, felhasználóit feljeleníteni. Visszaszármaztatás esetén jutalomban részesül. 6200

MEGELHETÉS! Művelt egyén pénzzel közreműködhet. Felvilágosít UHU, Molotov-utca 34. 6203

BÁRHOL elveszett iratok (személyi, katonai) behirdetését Monitorulban vállaljuk. UHU, Molotov-utca 34. 6202

MENYASSZONYI ruha, fátýol és koszoru eladása és kölcsönzése nagy választékban az Orchideanál, Dézsa György-utca 22. 6201

ELVESZTETTEM vasárnap este bordó boternyőmet, Eperjes—Apor-utca vonalán. Megtalálója jutalomban részesül. Zápolya-utca 16., Ap. 6213—6214

Jó állapotban levő üres ládák eladók 250—300 lejes árban

CLUJUL Állami Kereskedelmi Vállalat

nagybani osztálya

Állomás-tér 4—5, Albina-bank épülete

Slova hirdetés

Megbízható nőket és férfiakat újságárusnak keres a „Világosság” kiadóhivatala

Szén gyengébb minőségű, vagonlételekben eladó! Herbák János Művek (volt Dermata), Kolozsvár Telefon: 23-10